

Sprawa C-536/20**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej****Data wpływu:**

22 października 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litwa)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

21 października 2020 r.

Strona wnosząca skargę kasacyjną:

UAB Tiketa

Pozostali uczestnicy postępowania kasacyjnego:

M.Š.,

VšĮ Baltic Music

Przedmiot postępowania głównego

Rozpatrywana sprawa dotyczy sporu w przedmiocie zwrotu kwoty zapłaconej przez konsumenta za bilety na wydarzenie oraz zapłaty zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek odwołania tego wydarzenia.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wykładnia przepisów dyrektywy 2011/83 dotyczących pojęcia przedsiębiorcy; art. 267 akapit trzeci Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Pytania prejudycjalne

1. Czy pojęcie przedsiębiorcy zdefiniowane w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2011/83 należy interpretować w ten sposób, że osoba działająca w charakterze pośrednika w związku z zakupem biletu przez konsumenta może być uznawana za przedsiębiorcę, na którym spoczywają obowiązki przewidziane w dyrektywie 2011/83, a zatem za stronę umowy sprzedaży lub umowy o świadczenie usług, przeciwko której to stronie konsument może podnieść roszczenia lub wytoczyć powództwo?

1.1. Czy dla wykładni pojęcia przedsiębiorcy zdefiniowanego w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2011/83 ma znaczenie, czy osoba działająca w charakterze pośrednika w związku z zakupem biletu przez konsumenta, zanim konsument zostanie związany umową zawieraną na odległość, udziela temu konsumentowi w jasny i zrozumiały sposób wszystkich informacji o głównym przedsiębiorcy, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. c) i d) dyrektywy 2011/83?

1.2. Czy okoliczność istnienia stosunku pośrednictwa należy uznać za ujawnioną w przypadku, gdy osoba zaangażowana w proces zakupu biletu, zanim konsument zostanie związany umową zawieraną na odległość, udziela informacji o firmie i formie prawnej głównego przedsiębiorcy oraz informację o tym, że główny przedsiębiorca ponosi pełną odpowiedzialność w związku z wydarzeniem, jego jakością i treścią, jak również z przekazywanymi na jego temat informacjami, oraz zaznacza, że sama działa wyłącznie jako dystrybutor biletów i jest ujawnionym przedstawicielem?

1.3. Czy pojęcie przedsiębiorcy zdefiniowane w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2011/83 można interpretować w ten sposób, że – z uwagi na łączący strony stosunek prawny polegający na świadczeniu usługi o dwojakim charakterze (dystrybucji biletów i organizacji wydarzeń) – zarówno sprzedawcę biletów, jak i organizatora wydarzenia można uznać za przedsiębiorców, czyli za strony umowy konsumenckiej?

2. Czy wymóg udzielenia informacji i udostępnienia tych informacji konsumentowi w prostym i zrozumiałym języku, ustanowiony w art. 8 ust. 1 dyrektywy 2011/83, należy interpretować i stosować w ten sposób, że obowiązek udzielenia informacji konsumentowi uznaje się za wykonany prawidłowo, jeżeli takie informacje są udzielane w regulaminie świadczenia usług przez pośrednika udostępnionym konsumentowi w witrynie internetowej tiketa.lt przed dokonaniem przez konsumenta płatności i potwierdzeniem, że zapoznał się on z regulaminem świadczenia usług przez pośrednika, oraz zobowiązaniem się do jego przestrzegania jako elementu warunków transakcji, która ma zostać zawarta w formie tak zwanej umowy „click-wrap”, czyli umowy, która wymaga aktywnego zaznaczenia odpowiedniego pola w systemie internetowym i kliknięcia konkretnego hiperłącza?

2.1. Czy dla wykładni i stosowania tego wymogu ma znaczenie, że takie informacje nie są dostarczane na trwałym nośniku i że nie dostarcza się następnie potwierdzenia zawarcia umowy zawierającego wszystkie informacje wymagane na podstawie art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/83 na trwałym nośniku, jak wymaga tego art. 8 ust. 7 dyrektywy 2011/83?

2.2. Czy zgodnie z art. 6 ust. 5 dyrektywy 2011/83 owe informacje zawarte w regulaminie świadczenia usług przez pośrednika tworzą integralną część umowy zawieranej na odległość niezależnie od tego, że owe informacje nie są dostarczane na trwałym nośniku lub że nie dostarcza się następnie potwierdzenia zawarcia umowy na trwałym nośniku?

Przywołane przepisy prawa Unii

Artykuł 169 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”)

Artykuł 38 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanego dalej „kartą”)

Artykuł 1, art. 2 pkt 2, art. 6 ust. 1 lit. c) i d), art. 6 ust. 5, art. 8 ust. 1, art. 8 ust. 7 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EEG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EEG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (zwaną dalej „dyrektywą 2011/83”)

Artykuł 2 lit. b) dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EEG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (zwaną dalej „dyrektywą o nieuczciwych praktykach handlowych”)

Przywołane przepisy prawa krajowego

Kodeks cywilny Republiki Litewskiej (zwany dalej „kodeksem cywilnym”)

Artykuł 6.228¹ („Pojęcie umowy konsumenckiej i inne terminy”) ust. 3:

„3. »Przedsiębiorca« oznacza osobę fizyczną lub prawną lub inny podmiot lub jego jednostkę organizacyjną, które dążą do zawierania umów lub zawierają umowy w celach prowadzonej działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub wykonywanego wolnego zawodu, w tym osoby działające na rachunek lub na rzecz przedsiębiorcy. Osoba prawna może być uznana za

przedsiębiorcę niezależnie od formy prawnej podmiotów wchodzących w jej skład”.

Artykuł 2.133 („Skutki prawne czynności prawnej dokonanej przez przedstawiciela”)

- „1. Czynność prawna dokonana przez jedną osobę (przedstawiciela) w imieniu innej osoby (reprezentowanego) i ujawniająca przy tym okoliczność istnienia stosunku przedstawicielstwa, bez wykraczania poza granice umocowania, bezpośrednio ustanawia, zmienia i znosi prawa i obowiązki o charakterze cywilnoprawnym reprezentowanego.*
- 2. Istnienie praw przysługujących przedstawicielowi można również wywodzić z okoliczności, w jakich działa przedstawiciel (sprzedający w handlu detalicznym, kasjer itp.). Jeżeli działanie danej osoby daje osobom trzecim uzasadnione powody, by sądzić, że ta osoba, działając w charakterze reprezentowanego, wyznaczyła inną osobę jako swojego przedstawiciela, umowy zawarte przez taką osobę w imieniu reprezentowanego wiążą reprezentowanego.*
- 3. Jeżeli w chwili dokonywania czynności prawnej przedstawiciel nie udziela informacji o tym, że działa w imieniu i na rzecz reprezentowanego, reprezentowany nabywa prawa i zaciąga zobowiązania wynikające z takiej czynności prawnej jedynie wówczas, gdy druga strona czynności prawnej mogła na podstawie okoliczności jej dokonania mieć przekonanie, że owa czynność prawna została dokonana z przedstawicielem, lub gdy tożsamość osoby, z którą dokonano czynności prawnej, nie była dla tej strony istotna.*

[...]”.

Artykuł 2 („Najważniejsze pojęcia stosowane w niniejszej ustawie”) ust. 24 ustawy Republiki Litewskiej o ochronie praw konsumentów (wersją mającą zastosowanie w niniejszej sprawie jest wersja obowiązująca od dnia 11 listopada 2017 r. do dnia 1 sierpnia 2018 r.; zwanej dalej „ustawą o ochronie konsumentów”):

„24. »Przedsiębiorca« oznacza osobę fizyczną lub prawną lub inny podmiot lub jego jednostkę organizacyjną, które dążą do zawierania umów lub zawierają umowy w celach prowadzonej działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub wykonywanego wolnego zawodu, w tym osoby działające na rachunek lub na rzecz przedsiębiorcy. Osoba prawna może być uznana za przedsiębiorcę niezależnie od formy prawnej podmiotów wchodzących w jej skład”.

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Skarżący, M.Š, zakupił online od spółki Tiketa bilety na widowisko organizowane przez spółkę Baltic Music (zwaną dalej „organizatorem wydarzenia”). Spółka Tiketa prowadzi działalność w zakresie dystrybucji biletów na wydarzenia (koncerty, widowiska i inne wydarzenia) organizowane przez osoby trzecie. Sama spółka Tiketa nie prowadzi działalności w zakresie organizacji wydarzeń.
- 2 W witrynie internetowej spółki Tiketa umieszczono informacje, z których wynikało, że wydarzenie jest organizowane przez spółkę Baltic Music i spółka ta jest organizatorem wydarzenia ponoszącym pełną odpowiedzialność w związku z wydarzeniem, jego jakością i treścią, jak również w związku z wszelkimi przekazanymi informacjami na temat wydarzenia. Sama spółka Tiketa została określona mianem dystrybutora biletów działającego w charakterze ujawnionego przedstawiciela [„atsiskleidęs tarpininkas”; dosłownie: „ujawnionego pośrednika”] (przy czym w prawie krajowym co do zasady używa się pojęcia „atstovas” – „przedstawiciel” – zawsze, gdy umowa jest zawierana w imieniu lub na rachunek innej osoby).
- 3 W ogólnodostępnych informacjach na temat wydarzenia nie sprecyzowano, kto jest stroną umowy ani jak wygląda procedura zwrotu pieniędzy za bilet w przypadku odwołania wydarzenia. Informacje na temat usługodawcy i zwrotu pieniędzy za bilet znajdują się w regulaminie świadczenia usług opublikowanym w witrynie internetowej spółki Tiketa. Ani ten regulamin, ani potwierdzenie zawartej umowy, w którym podano by informacje zawarte w tym regulaminie, nie zostały dostarczone konsumentowi na trwałym nośniku. Część regulaminu świadczenia usług (w tym informacja na temat tego, że w razie odwołania wydarzenia organizator wydarzenia ponosi pełną odpowiedzialność za zwrot pieniędzy za bilet) rzeczywiście znajdowała się na bilecie wygenerowanym bezpośrednio po uiszczeniu przez konsumenta jego ceny.
- 4 Po przybyciu na miejsce wydarzenia M.Š. dowiedział się, że się ono nie odbędzie. W związku z tym skierował reklamację do spółki Tiketa i zażądał zwrotu ceny biletu i poniesionych kosztów podróży, jak również zapłaty zadośćuczynienia za krzywdę. Spółka Tiketa odpowiedziała, że nie ponosi odpowiedzialności za odwołanie tego wydarzenia i zasugerowała konsumentowi skontaktowanie się ze spółką Baltic Music. Ta druga spółka całkowicie zignorowała żądania konsumenta.
- 5 M.Š. wytoczył zatem powództwo i wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych, spółki Tiketa i spółki Baltic Music, zapłaty odszkodowania za poniesioną szkodę majątkową i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Sąd pierwszej instancji częściowo uwzględnił powództwo i zasądził na rzecz skarżącego część kwot dochodzonych od spółki Tiketa. Spółka Tiketa wniosła apelację, która została oddalona. Następnie spółka Tiketa wniosła skargę kasacyjną do sądu odsyłającego (Lietuvos Aukščiausiasis Teismas; sądu najwyższego Litwy).

Podstawowe argumenty stron w postępowaniu głównym

- 6 Spółka Tiketa podnosi, że jest publicznie ujawnionym przedstawicielem świadczącym usługi w zakresie dystrybucji biletów na rachunek organizatora wydarzenia. Utrzymuje ona, że zakup biletów należy zakwalifikować jako zawarcie umowy pomiędzy M.Š. a organizatorem wydarzenia oraz że – w chwili, w której dochodzi do zawarcia umowy – spółka Tiketa jest przedstawicielem organizatora wydarzenia. Spółka Tiketa uważa, że nie odpowiada za żadne okoliczności dotyczące wydarzenia, w tym za jego odwołanie.
- 7 Ponadto spółka Tiketa twierdzi, że wykonuje obowiązek udzielenia informacji konsumentowi, ponieważ przekazuje mu informacje w publikowanym online regulaminie świadczenia usług. Przed dokonaniem płatności konsument potwierdza, że zapoznał się z regulaminem, i zobowiązuje się do jego przestrzegania jako elementu warunków transakcji w drodze umowy „click-wrap”, czyli umowy, która wymaga aktywnego zaznaczenia odpowiedniego pola w systemie internetowym i kliknięcia konkretnego hiperłącza.

Streszczenie uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 8 Sąd odsyłający musi rozstrzygnąć kwestie dotyczące, po pierwsze, wykładni pojęcia przedsiębiorcy oraz, po drugie, wykonania spoczywającego na przedsiębiorcy obowiązku udzielenia informacji konsumentowi.

W przedmiocie wykładni pojęcia przedsiębiorcy

- 9 Niniejsze postępowanie dotyczy właściwej kwalifikacji stosunku prawnego łączącego strony, statusu prawnego pośrednika oraz jego obowiązków wobec konsumenta.
- 10 Trybunał wyjaśnił w swoim orzecznictwie, że termin „przedsiębiorca” należy interpretować szczególnie szeroko jako dotyczący każdej osoby fizycznej lub prawnej, w przypadku gdy prowadzi ona działalność zarobkową (wyrok z dnia 4 października 2018 r., Kamenova, C-105/17, EU:C:2018:808, pkt 30). Badające tę sprawę sądy krajowe również przyjmowały szerokie rozumienie pojęcia „przedsiębiorcy”.
- 11 Sąd odsyłający zastanawia się nad tym, czy definicja przedsiębiorcy obejmuje zarówno przedsiębiorcę działającego na własny rachunek, którego na mocy krajowego prawa umów uznaje się za związane zobowiązaniem umownym, jak i osobę działającą na rachunek innej osoby, której co do zasady nie uważa się za stronę umowy. Porównanie różnych wersji językowych art. 2 pkt 2 dyrektywy 2011/83 (wersji angielskiej, francuskiej, niemieckiej i litewskiej) rodzi uzasadnione wątpliwości co do tłumaczenia na język litewski pojęcia przedsiębiorcy [w języku litewskim „*įskaitant kiekvieną kitą asmenį*” (dosłownie: „w tym również każdą inną osobę”); w języku angielskim „*including through any*”].

other person”] oraz jego prawidłowej transpozycji. Niemniej jednak sąd odsyłający uważa, że analiza porównawcza różnych wersji językowych nie pozwala na określenie dokładnego zakresu stosowania pojęcia przedsiębiorcy.

- 12 Zgodnie z systemową i celowościową wykładnią autonomicznego pojęcia prawa Unii z celu polegającego na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów (art. 169 TFUE, art. 38 karty, art. 1 dyrektywy 2011/83) wynika, że podmiot pośredniczący w zawarciu transakcji też może być uznany za przedsiębiorcę. Również Trybunał nie wyklucza w swoim orzecznictwie tej możliwości.
- 13 Trybunał, dokonując wykładni pojęcia przedsiębiorcy w szerszym kontekście ochrony konsumentów, orzekł, że wykładni terminu „przedsiębiorca” zdefiniowanego zarówno w art. 2 lit. b) dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych, jak i w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2011/83, należy dokonywać w sposób jednolity. Do uznania za przedsiębiorcę w rozumieniu art. 2 pkt 2 dyrektywy 2011/83 dana osoba fizyczna lub prawna musi działać „w celu związanym z jej działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub wolnym zawodem» albo w imieniu lub na rachunek przedsiębiorcy” (wyrok z dnia 4 października 2018 r., Kamenova, C-105/17, EU:C:2018:808, pkt 29, 36; wyrok z dnia 3 października 2013 r., Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs, C-59/12, EU:C:2013:634, pkt 36, 37).
- 14 Definicja zawarta w art. 2 lit. b) dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych prowadzi do przyjęcia założenia, że przedsiębiorca działający we własnym imieniu oraz osoba działająca w imieniu lub na rachunek przedsiębiorcy to alternatywne podmioty, które wchodzą w zakres definicji „przedsiębiorcy”. Przytoczone powyżej orzecznictwo Trybunału pozwala zatem przyjąć, że podmiotowym zakresem stosowania dyrektywy 2011/83 objęta jest zarówno osoba działająca w celach związanych z jej własną działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub wykonywaniem wolnego zawodu, jak i osoba działająca w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy.
- 15 Jednocześnie sąd odsyłający zastanawia się nad tym, czy wykładnia pojęcia przedsiębiorcy powinna być związana z ujawnieniem przedstawicielstwa. Artykuł 6 dyrektywy 2011/83 stanowi, że zanim konsument zostanie związany umową zawieraną na odległość, przedsiębiorca powinien mu w jasny i zrozumiały sposób udzielić informacji, w tym podać adres i dane identyfikujące przedsiębiorcę, w imieniu którego działa, jak również pełny adres pocztowy, pod którym konsument może kierować wszelkie reklamacje. Rodzi to następujące uzasadnione pytanie: czy dla wykładni pojęcia przedsiębiorcy ma znaczenie, czy osoba działająca w imieniu lub na rachunek przedsiębiorcy udzieliła konsumentowi tych informacji o głównym przedsiębiorcy? Innymi słowy, czy konsument (kupujący) może dochodzić roszczeń wynikających z umowy konsumenckiej wobec pośrednika wyłącznie wówczas, gdy pośrednik nie ujawnia w sposób prawidłowy okoliczności istnienia stosunku przedstawicielstwa i wywołuje u konsumenta błędne wrażenie, że działa jako sprzedawca będący

właścicielem danych towarów (strona umowy konsumenckiej)? (Takie stanowisko zajął Trybunał w wyroku z dnia 9 listopada 2016 r., *Wathelet*, C-149/15, EU:C:2016:840; zob. pkt 34 owego wyroku).

- 16 Sąd odsyłający zapytuje również, czy stosunek prawny, który powstał między stronami postępowania, można zakwalifikować jako świadczenie usługi o dwojakim charakterze (dystrybucji biletów i organizacji wydarzeń), co oznacza, że zarówno sprzedawcę biletów, jak i organizatora wydarzenia można uznać za przedsiębiorców, czyli strony umowy konsumenckiej. Sąd odsyłający jest zdania, że w takim wypadku należy uznać, iż stosunek prawny łączący nabywcę, sprzedawcę biletów i organizatora obejmuje dwie umowy: po pierwsze, umowę o świadczenie usług pomiędzy kupującym bilet (konsumentem) a organizatorem wydarzenia, która zostaje zawarta za pośrednictwem przedstawiciela (spółki *Tiketa*) i na podstawie której organizator zobowiązuje się zorganizować wydarzenie zgodnie z warunkami określonymi na bilecie oraz, po drugie, umowę pomiędzy pośrednikiem (spółką *Tiketa*) a kupującym bilet, na podstawie której spółka *Tiketa* sprzedaje bilety kupującemu i zobowiązuje się udzielić najważniejszych informacji, o których mowa w art. 6 dyrektywy 2011/83.

W przedmiocie wykonania spoczywającego na przedsiębiorcy obowiązku udzielenia informacji konsumentowi

- 17 Sąd odsyłający zastanawia się również nad kwestią tego, w jaki sposób wykonanie nałożonego na przedsiębiorcę dyrektywą 2011/83 obowiązku udzielenia informacji konsumentowi wpływa na kwalifikację prawną stosunku łączącego strony, oraz nad kwestią tego, czy prawidłowe wykonanie obowiązku udzielenia informacji konsumentowi jest w każdym wypadku nierozzerwalnie związane z wymogiem dostarczenia konsumentowi potwierdzenia zawarcia umowy oraz informacji przed zawarciem umowy na trwałym nośniku.
- 18 Należy domniemywać, że rzeczony obowiązek udzielenia informacji jest wykonany prawidłowo, jeżeli, po pierwsze, udzielone zostają wszystkie informacje wymienione w art. 6 ust. 1 lit. a)–t) dyrektywy 2011/83 oraz, po drugie, owe informacje zostają udzielone w jasny i zrozumiały sposób. Z uwagi na fakt, że zawarte w witrynie internetowej spółki *Tiketa* ogólnodostępne informacje na temat wydarzenia obejmowały jedynie część wymaganych informacji, powstaje pytanie, czy – do celów zapewnienia skutecznej ochrony konsumentów – jest wystarczające, jeżeli przed zawarciem umowy zawieranej na odległość przedsiębiorca udziela szczegółowych informacji, w tym informacji na temat usługodawcy i zwrotu pieniędzy za bilet, jedynie w regulaminie świadczenia usług.
- 19 Tego rodzaju sposób udzielenia informacji przed zawarciem umowy rodzi również pytanie co do jego zgodności z wymogiem przejrzystości. Obowiązek przejrzystości obejmuje dwa zasadnicze aspekty: jasność odnosi się do zewnętrznych sposobów przekazywania informacji konsumentowi, a zatem do jej czytelności i rozpoznawalności w środowisku, w którym następuje transakcja,

a zrozumiałość odnosi się do szczególnej treści informacji, która musi być odpowiednia, aby uświadomić konsumenta w zakresie konsekwencji prawnych jego wyborów (zob. opinia rzecznika generalnego G. Pitruzzelli z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:165, pkt 107).

- 20 W tym względzie sąd odsyłający staje przed koniecznością rozstrzygnięcia uzasadnionego pytania, czy udzielenie informacji na temat zwrotu pieniędzy za bilet w regulaminie świadczenia usług należy uznać za prawidłowy sposób zapewnienia tego, by konsument był w stanie jednoznacznie zrozumieć, jaka osoba jest stroną zawartej umowy i przeciwko komu może on podnieść roszczenia lub wytoczyć powództwo w razie nienależytego wykonania umowy.
- 21 Co więcej, w toku niniejszego postępowania nie ustalono, że te informacje zostały dostarczone na trwałym nośniku; dodatkowo nie dostarczono następnie na trwałym nośniku żadnego potwierdzenia zawarcia umowy, które zawierałoby wszystkie informacje wymagane na podstawie art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/83.
- 22 Zgodnie z orzecznictwem Trybunału termin „trwały nośnik” oznacza dowolny instrument umożliwiający użytkownikowi usług płatniczych przechowywanie informacji adresowanych osobiście do niego w sposób umożliwiający dostęp do nich w przyszłości przez okres właściwy do celów tych informacji i pozwalający na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci (wyrok z dnia 25 stycznia 2017 r., BAWAG, C-375/15, EU:C:2017:38, pkt 40).
- 23 Z orzecznictwa Trybunału wynika, że trwały nośnik powinien gwarantować, iż konsument posiada informacje wymienione w art. 6 ust. 1 dyrektywy 2011/83 w celu umożliwienia mu w razie potrzeby powołania się na przysługujące mu prawa. Samo zamieszczenie tych informacji w witrynie internetowej przedsiębiorcy nie spełnia wymogu dostarczenia informacji na trwałym nośniku (zob. wyroki: z dnia 5 lipca 2012 r., Content Services, C-49/11, EU:C:2012:419, pkt 42–44; z dnia 9 listopada 2016 r., Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, pkt 35).
- 24 Wreszcie sąd odsyłający dąży do ustalenia, czy przepis art. 6 ust. 5 dyrektywy 2011/83 pozwala przyjąć, że regulamin świadczenia usług opublikowany w witrynie internetowej spółki UAB Tiketa stał się integralną częścią umowy zawieranej na odległość, a tym samym, czy postanowienia owego regulaminu mogą być uznane za uczciwe wyłącznie wówczas, gdy podane w nim informacje zostały dostarczone konsumentowi na trwałym nośniku.